

Unió Valenciana, crisi

L'expulsió de Dolores García Broch, d'Unió Valenciana, per part del seu president, Vicent González Lizondo, ha obert una nova crisi en el partit i en la coalició de govern que manté amb el PP a la ciutat de València. Però també ha posat de manifest que el blaverisme, lluny de renovar-se, es manté fidel a la seua ideologia.

catalanisme al País Valencià. Renovació? O lluita interna de poder? Al voltant d'aquests dos interrogants, combinant-los segons quin siga el cas, es poden explicar aquestes quatre crisis d'UV. D'entrada, s'hauria de partir de la premissa que totes quatre es produeixen, com s'ha indicat, des que UV és al govern municipal. Això explica, ni que siga tangencialment, que les picabaralles internes no són casuals ni alienes al fet que el blaverisme polític toca poder. Una persona que ha viscut de prop la tasca política de les regidories d'UV a l'Ajuntament de València

El partit regionalista valencià Unió Valenciana (UV) ha patit una nova esvada política. I en van quatre des que entrà a governar l'Ajuntament de València l'any 1991, en coalició amb el Partit Popular (PP). I com que no hi ha guerra sense morts, aquesta volta és el cadàver —políticament parlant, s'entén— de la regidora d'Educació, Acció Cultural i Patrimoni Històric d'aquest partit, María Dolores —Lola— García Broch, el que sura, encara calent, camí de la platja del blaveram més histriònic. Fa dues setmanes, el president i el secretari general del partit, Vicent González Lizondo i Vicent Ferrer, respectivament, obrien un expedient disciplinari a la seua companya de partit, perquè aquesta hauria, segons Ferrer, instigat una “campanya d'intoxicació i d'informació falsa” per desestabilitzar UV. Un expedient disciplinari accelerat, al mateix temps, per la denúncia per “coacció” que la regidora havia interposat uns dies abans contra els dos dirigents del partit.

Les conseqüències polítiques immediates d'aquesta crisi interna d'UV passen pel replantejament de la coalició PP-UV que governa al cap i casal i al front de la qual es troba Rita Barberà. L'alcaidessa popular estava, a l'hora de tancar aquesta edició d'EL TEMPS, sota la pressió de González Lizondo, qui li reclamava per al seu partit totes les competències de García Broch. Concretament, l'amenaça regionalista passava per trencar el pacte de govern i per la renúncia a totes les regidories en mans d'UV, el dilluns d'aquesta mateixa setmana, si el passat divendres Rita Barberà no havia fet cap gest favorable a la petició del líder unionista.

La taifa és un regne. Hi ha, en aquesta crisi, tot un seguit de factors que despullen diferents hipòtesis per explicar què està passant dins del partit polític estendard de l'anti-

ense cisma ideològic

ha declarat a aquest setmanari que aquestes quotes de poder regionalista són, "certament, regnes de taifes".

Tant les paraules pronunciades per Dolores García Broch durant la conferència de premsa celebrada dimarts, 4 d'octubre, com les anteriors crisis d'UV, marcades per les eixides del també regidor a l'Ajuntament de València Francesc Martínez León, del senador Miquel Ramon Quiles –totes dues el mes de setembre de 1992– i del del portaveu d'aquest partit a la Diputació de València, Vicente Martínez Marco, esborren qualsevol possibilitat de

Vicent González Lizondo i Dolores García Broch. El president d'UV ha expulsat del partit la regidora d'Educació.

RAFA GIL

renovació. Totes aquestes eixides han estat forçades pel lideratge del cabdill González Lizondo, qui no accepta cap veu discordant dins d'un partit que desitja pastat a la seua ombra. Un *pedigree* que escapça en rodó la pretesa renovació que ara es presenta per a justificar l'expulsió de la regidora d'Educació.

La possibilitat de renovació tenia, d'altra banda, la seua constància gràfica en la Convergència Democràtica Valenciana (CDV), impulsada, entre d'altres, per l'ex-conseller socialista Rafael Blasco, i de la qual UV va eixir uns dies abans de la susdita expulsió. I no solament esborra la renovació, sinó que reafirma Lizondo com a líder populista i paternalista de l'anticatalanisme gestat de bon principi per María Consuelo Reyna des de la direcció del diari *Las Provincias*, que ha fet d'ell, com diu Vicent Bello a *La pesta blava*, un "salvapàtries" i l'ha convertit en un "cabdill de la mesocràcia tradicional emporuguida, reprimida i reaccionària".

Tecnòcrates nousvinguts. En l'esmentada conferència de premsa, García Broch va declarar que la CDV havia estat una concessió d'UV a un federalisme que ella no comparteix, perquè, diu: "He vist ballar el partit del regionalisme al nacionalisme i del nacionalisme al federalisme per després tornar al nacionalisme". Malgrat això l'existència d'un grup renovador dins del partit és una teoria prou feble. "No hi ha sensatesa –afirmava Broch– en aquests xics que acaben d'aterrar a UV, un nou corrent dins del partit que representa la CDV".

La regidora expulsada ens acosta molt més a la realitat quan dóna fe amb una visceralitat volguda i reconeguda –"se'm calenta ràpidament la boca"– que ni les bases ni l'estatut d'UV no han canviat, l'única diferència és que hi ha "una nova generació de joves estratèges que des que els vaig acusar de distanciar-se del valencianisme vaig començar a tenir problemes". Broch es lamentava de les travetes que li paren reiteradament els "nous tecnòcrates": "Mentre érem només patriotes no teníem problemes, quan va entrar l'ordinador i les tècniques va canviar la truita".

García Broch amenaça també de posar-se enfront d'aquells que s'oposen al seu valencianisme, "al valencianisme cavernícola i de catacumba que jo represente", diu. Les paraules van dirigides al secretari general d'UV, Vicent Ferrer i als seus acòlits dins el partit, allò que algú ha volgut interpretar com el

Rita Barberà. L'alcaldeessa de València podria mantenir la regidora d'Educació, Dolores García Broch, en alguna de les seues competències i traure profit electoral de la crisi d'UV.

sector presentable del blaverisme. García Broch afirma que Ferrer té el costum de dir a qui li fa nosa que té un expedient d'ell i que l'enviarà a la presó. Però, tots aquells que, segons la regidora i el Grup d'Acció Valencianista (GAV) dirigit per l'ultradretà Juan García Santandreu, intenten un canvi de rumb, no ixen, per altra banda, de sota l'ala de la lloca Lizondo. Continua sense haver-hi ningú que gose fer ombra a un cabdill que escapça ales a tort i a dret. Així de clar ho veu García Broch: "Aquests problemes [l'expulsió] no són més que una qüestió molt personalitzada i no té cap més repercussió dins del partit". Parafraçant el vice-secretari general del PSOE, Alfonso Guerra, "qui es bellugue no ix en la foto".

Sostre electoral. I potser es tracta precisament d'això, que García Broch no vaja en les llistes electorals d'UV a l'Ajuntament de València en les eleccions municipals del maig de 1995. De fet, segons els estatuts d'UV, els expedientats no poden anar a les llistes electorals. Vicent González Lizondo, que dimarts de la setmana passada renunciava definitivament al seu càrrec de diputat en el Congrés en favor de Josep Maria Chiquillo, al·legant problemes de salut —ja ha sofert dues operacions a cor obert en un hospital de Houston (EUA), on acudeix cada sis mesos per a fer-se una revisió—, volia aturar en sec la carrera de García Broch cap al número u de la llista, amb una campanya de suport polític dirigida per García Santandreu, president del GAV, i pel diari *Las Provincias*.

Tampoc val l'excusa del president del partit quan es refereix a la política educativa de la regidora defenestrada com un dels motius fonamentals a l'hora de decidir l'expulsió. Perquè allò que García Broch va anomenar, en

la seua aparició davant la premsa, com el seu "testament polític" i que no era altre que tots els projectes educatius i culturals realitzats i en projecte des que s'ocupa d'aquesta àrea i que inclou des de l'eliminació de les escoles municipals fins a la reconversió de les Universitats Populars en nuclis de formació blavera, passant per la recerca infructuosa dels ossos de Lluís de Santàngel i per la instal·lació de familiars de què l'acusen ara des de la direcció del partit, entre d'altres, tot està dins del programa cultural original d'UV. Fins i tot no seria estrany que Lizondo haja tingut una gran frustració per l'aturada del projecte d'anàlisi del Penó de la Conquesta que havia engegat recentment García Broch.

Malgrat la frenètica tasca de la regidora d'Educació, autèntic bastió de la ideologia blavera posada en el terreny pràctic directament des d'un programa dissenyat per Lizondo, al partit del qual tots dos són fundadors no li ixen des de fa massa temps els comptes electorals. I no li ixen on li haurien d'eixir, que no és altre lloc que a la ciutat de València. En les passades eleccions al Parlament Europeu de 12 de juny de 1994, UV va obtenir a la capital del Túria 30.445 vots, el que representa un 7,9% del total. Una xifra una mica inferior al 8,2% que havia tret en les generals del 6 de juny de 1993. Si comparem aquestes xifres amb les autonòmiques i les municipals de 1991, la davallada és considerable. UV va aconseguir 80.449 vots (21,8%) a l'Ajuntament en aquella convocatòria electoral, i 72.055 vots (19,5%) a la Generalitat valenciana. El sostre electoral, doncs, queda lluny i, tot i que cada convocatòria és diferent, també és cert que les expectatives electorals del PP no són les mateixes ara que en el 91. I el PP menja terreny electoral en la seua frontera, sovint esborrada per la ressaca anticatalana dels populars, amb UV.

El contractat de García Broch, que ha lloat la intel·ligència de Vicent Ferrer en el terreny de les "maniobres antivalecianes", tampoc estalvia visceralitat: "Mentre no em toquen els nassos o la dignitat, no parlaré, si ho fan, sí". Assegura, electoralment parlant, que representa un sector molt ampli del valencianisme. Fonts pròximes a UV han assegurat a EL TEMPS que les 300 persones que treballen en les Universitats Populars podrien mobilitzar entre deu mil i quinze mil vots, només en la ciutat de València. "En les assemblees del partit —assegura una persona pròxima al grup municipal d'UV en el cap i casal— sempre ha estat molt ben considerada; a més, els seus fidels són molt fidels".

La tendència electoral a la baixa d'UV té, segons els "nous tecnòcrates", una eixida, l'eixamplament de la implantació del partit a Alacant i Castelló, dues zones on l'anticatala-

nisme no té tanta força com a l'Horta valenciana. Una altra eixida possible era la CDV, però era una aventura massa arriscada en època pre-electoral. Aquesta podria ser la raó per la qual UV ha acompanyat l'expulsió de García Broch amb l'eixida de la CDV, un gest dirigit clarament a calmar els nervis del suposat sector fonamentalista.

La mare de totes les batalles. Ara, la incògnita és saber quina serà la solució que Rita Barberà adoptarà pel que fa a les competències de la regidora expulsada d'UV i com respondrà al *pressing* de González Lizondo. A l'alcaldesa de València li interessa una UV feble o forta? Això, només ho sap ella, però d'aquest interès polític dependrà la seua actuació al llarg d'aquesta setmana.

Tot sembla indicar que vuit mesos abans de les eleccions municipals i autonòmiques al PP pot interessar-li més una UV immersa en conflictes interns, perquè això li suposaria un flux de vots considerable. Just el contrari que podria desitjar el Partit Socialista del País Valencià, òbviament, que veu com al PP no solament l'ajuden les enquestes, sinó també les baralles de l'aliat natural del partit encapçalat per Eduardo Zaplana.

D'això, n'ha donat bon compte el diari *Las Provincias*, que ha tesat la corda d'UV fins al límit. I no solament s'ha oposat obertament a Lizondo, a qui no ha perdonat l'acostament a

la CDV, una operació que no agradava ni als populars ni als socialistes, sinó que ha tornat a traure a la llum la mare de totes les batalles, el Grup d'Acció Valencianista. Aquesta organització, postfranquista i pre-constitucional, promoguda per González Lizondo és la genèsis mateixa d'UV.

La directora de *Las Provincias*, María Consuelo Reyna, més nostàlgica que mai de l'època en què es defensava a ultrança el secessionisme creat en bona part per ella, no ha controlat l'abast dels seus tentacles i ha propiciat l'expulsió d'una persona com García Broch, que es manté fidel als orígens i a la identitat d'UV, que, com ella diu, sempre serà d'UV i que quan parla de la CDV –“assemblea pro-Països Catalans”– ho fa en termes de pur *apartheid*: “Es pot barrejar el blanc i el negre sense queisca gris?”.

La fundadora i afiliada número 12 d'Unió Valenciana García Broch necessita treballar per a viure i ara es pot quedar sense les parades que havia anat construint al seu voltant. Tot i això ha assegurat que no respondrà a les ofertes de formar un nou partit polític, per no dividir el valencianisme. De moment, ix d'una expulsió radicalitzant-se i de la mà del GAV. I Lizondo continua depenent, mai no ha deixat de fer-ho, de *Las Provincias*. I de María Consuelo Reyna. Lluny encara del cisma ideològic.

Joan Mari

Convergència Democràtica Valenciana. UV ha comptat l'expulsió de García Broch amb l'eixida de la plataforma.

RAFA GIL

